

Список використаних джерел

1. Гармаев Ю. П., Лубин А. Ф. Проблемы создания криминалистических методик расследования преступлений: Теория и практика. – СПб.: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2006. – 303 с.
2. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції / В. А. Журавель – Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2012. – 304 с.
3. Ларин А. М. Криминалистика и паракриминалистика. – М., 1996. – 192 с.
4. В. В. Тищенко Сучасний стан і деякі проблеми розвитку криміналістичної методики розслідування злочинів. // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України № 1 (2014). – С. 170- 180.
5. Чурилов С. Н. Криминалистическая методика: История и современность. М., 2002. С. 44- 45.

КАСЬКО В. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри криміналістики

МІСЦЕ ТА ЗНАЧЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ РЕЦИДИВІСТАМИ, В СИСТЕМІ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ МЕТОДИК

Криміналістична методика є заключним та базовим елементом криміналістики і виступає тим синтезуючим ядром, де застосовуються, об'єднуються та взаємодіють всі досягнення, розробки криміналістичної техніки та криміналістичної тактики. Адже, для того, щоб наука криміналістика успішно виконувала свої основні завдання, необхідно забезпечити слідчих належним арсеналом засобів, методів, розробок, прийомів для розслідування злочину. І саме наявність досконало розробленої криміналістичної методики багато в чому може забезпечити успіх розслідування злочину. На даний час розроблена велика кількість самих різноманітних методик розслідування злочинів, тому і не дивно, що в сучасній теорії криміналістики робилося багато спроб їх класифікувати. Критерії поділу — досить різноманітні і в той же час всі вони в чомусь пересікаються. Кожна з існуючих класифікаційних має наукове обґрунтування. Та не дивлячись на таке різноманіття поглядів, дослідження та дискусії тривають, зокрема у напрямі формування позавидових методик розслідування злочинів, до яких, на нашу думку, слушно віднести й методику розслідування злочинів вчинених рецидивістами. Спроби виокремлення такої методики робились значною кількістю вчених, зокрема А. А. Закашовим, С. І. Болтенком, М. А. Саакином. Нажаль, вони не були підтримані іншими вченими та не набули широкого розповсюдження.

Необхідно відзначити, зважаючи на специфіку таких злочинів, особливості їх розслідування необхідно систематизувати та об'єднати в цілісну позавидову методику. З точки зору практики, існування окремої методики принесе більше користі, ніж поодинокі «рекомендації», які зрідка зустрічаються в літературі і не охоплюють усієї специфіки даної категорії злочинів.

Тобто, методику розслідування злочинів, що вчиняються рецидивістами по-іншому можна назвати допоміжною. Вона допоможе заповнити наявні прогалини, врахувати моменти, які не виділяються при розробці видових методик. Адже, в видових методиках особливості, що можуть бути наявні в силу специфічності суб'єкта (жінка, рецидивіст, неповнолітній тощо) відходять на задній план у порівнянні з іншими особливостями, обумовленими самим видом злочину, що вчинений. Особі злочинця приділяється лише розділ в криміналістичній характеристиці. А от позавидова методика дає змогу всю її присвятити вивченню особливостей розслідування злочину, що вчинений специфічним суб'єктом. В подальшому нею можна доповнити основну видову методику і в результаті отримати більш досконалу методику розслідування конкретного злочину з урахуванням не тільки виду злочину, але і його суб'єкта.

При розслідуванні злочинів, що вчиняються рецидивістами виникає багато моментів, з якими слідчий не зіштовхується при розслідуванні злочинів, що вчиняються «первишими» злочинцями. Специфічність суб'єкта вчинення даної категорії злочинів проявляє себе на різних етапах розслідування.

Як зазначає В. В. Ніколайченко, більшості рецидивних злочинів притаманна системність, внутрішня злагодженість, логічність і вона повинна бути доведена в процесі їх розслідування. Нажаль, до теперішнього часу криміналістична наука не змогла створити окремої методики розслідування таких злочинів. Методика їх виявлення не вкладається в методику розслідування злочинів «минулих років». Спроби механічного перенесення методики розслідування простих кримінальних справ на підґрунті розслідування рецидиву пішого конструктивного не приносить. Ігнорування особливостей, що притаманні тактиці та методиці розслідування злочинів, що вчиняються рецидивістами, не тільки тягне за собою негативні наслідки для розслідування, але і породжує важкі слідчі ситуації для осіб, що розслідують злочини [1, с. 234].

Таким чином, важко заперечити той факт, що розробка позавидових методик розслідування злочинів відображає насушливі потреби практики і є одним з напрямків подальшого розвитку криміналістичної методики.

Такий підхід буде відповідати принципу індивідуалізації розслідування, який передбачає таку побудову методики, яка б враховувала різноманітні категорії злочинців в залежності від характеру та ступеня суспільної небезпечності, вчинених ними злочинів, колишньої злочинної діяльності і типологічних особливостей їх особистості.

Підсумовуючи вищесказане, потрібно відмітити, що ми не прагнемо визнати методика розслідування злочинів, що вчиняються рецидивістами як окрему, повноцінну методика. Це пов'язано з тим, що методика розслідування злочинів, що вчиняються рецидивістами є занадто узагальненою. Її особливістю і основним критерієм виділення є суб'єкт злочину — рецидивіст. Але рецидивісти вчиняють самі різноманітні злочини: убивства, крадіжки, грабежі, розбої, хуліганства, шахрайства та усі інші. Для кожного з цих різновидів злочинів існує своя окрема методика, досконало розроблена, вивчена, досліджена. І розробка маси окремих специфічних методик: методика розслідування вбивств що вчиняються рецидивістами, методика розслідування крадіжок що вчиняються рецидивістами, методика розслідування хуліганства, що вчиняється рецидивістами і т. д. потребує багато часу. Більш раціонально буде за необхідністю доповнити основу видову методика методикою розслідування злочинів, що вчиняються рецидивістами.

Список використаних джерел

1. Николайченко В. В. Рецидив преступлений: криминалистическая теория и практика / В. В. Николайченко // Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2011. № 2. С. 234–239.

МУКІЄНКО Д. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри криміналістики

ТАКТИКА ПІДГОТОВКИ СВІДКІВ ДО ДАЧІ ПОКАЗАНЬ СТОРОНОЮ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Нова модель кримінального судочинства, впроваджена з прийняттям нового кримінального процесуального законодавства, надала поштовх до розвитку й трансформації значної кількості кримінально-процесуальних інститутів, зокрема й доказування. У нових умовах існує нагальна необхідність систематизації форми захисту доказової інформації у судових стадіях кримінального провадження, зокрема показань свідків, які були надані під час досудового розслідування.

Важливим тактичним напрямом є підготовка свідка до судових допитів — це не підбурювання до неправдивих показань, не нав'язування своєї волі свідкові. Фактично, мова йде про структурування показань свідка таким чином, щоб вони пайкраще сприймалися судом. Це необхідна частина підготовки до формування судового доказу. Прокурору необхідно заздалегідь вжити таких заходів, щоб свідок не змінив